

Het heiligenboek

Titus Brandsma *Tom Zwaenepoel*

Anno Sjoerd wordt in 1881 geboren in Oegeklooster, bij de Friese stad Bolsward. Hij stamt uit een oud katholiek Fries boerengeslacht met zes zonen, van wie vijf kloosterbroeders worden. In 1898 treedt hij in bij de karmelieten in Boxmeer. Zijn kloosternaam wordt Titus, de naam van zijn vader. Zeven jaar later wordt hij tot priester gewijd. Hij studeert wijsbegeerte en sociologie in Rome (1906-1909). Vanaf 1923 doceert hij in Nijmegen wijsbegeerte en geschiedenis van de Nederlandse mystiek. Zijn hoogleraarschap combineert hij met journalistieke artikels over cultuur en onderwijs. Hij moderniseert de katholieke dagbladers in Nederland. Nadat Titus op initiatief van de Utrechtse aartsbisschop in een omzendbrief de katholieke dagbladen vraagt geen propaganda te maken voor de Nederlandse nationaalsocialistische beweging, arresteert de Gestapo hem in zijn klooster in Nijmegen (1942). Ondanks zware ziekte wordt hij naar het concentratiekamp Dachau gevoerd, waar hij na zes weken van ontbering en mishandeling doodziek in het kamphospitaal wordt opgenomen. Op 26 juli 1942 wordt hem een dodelijke injectie toegediend.

In 1985 wordt Titus als eerste gevangene van het kamp Dachau door Johannes-Paulus II zalig verklaard. In zijn homilie omschreef de paus Titus' boodschap van als volgt: „De praktische levenservaring laat de liefde altijd opnieuw een zegevierende kracht zijn, die de harten van de mensen zal veroveren en vasthouden.” In zijn toespraak tot Nederlandse pelgrims ging de Poolse paus in op de betekenis die Titus had voor zijn lotgenoten: „Zijn solidariteit met de medegevangenen, zijn geleefde geloof, dat hem zelfs voor zijn beulen liet bidden, gaven licht en hoop aan diegenen die met hem de gruwelijkheid en onmenselijkheid van het kamp deelden” (4 november 1985).

Titus Brandsma is een vrome, behulpzame, opgewekte en integere persoonlijkheid. Ondanks zijn zwakke gezondheid is zijn maatschappelijk engagement groot. Als professor houdt hij van zijn studenten en voelt hij zich verplicht hun die waarden mee te delen, die zijn leven inspireren en dragen. Als deskundige op het gebied van mystiek en filosofie verkent Titus de diepten van het menselijke bestaan, maar zijn contemplatieve houding scherpt ook zijn blik voor de werkelijkheid. Zo ontstaat tussen de

professor en de studenten een dialoog over de grote levensvragen en actuele problemen. Na de nazi-bezetting van Nederland is Titus de verbindingsman van de bisschoppen met de katholieke pers. Door zijn publicaties in tijdschriften en kranten wordt hij almaar bekender en katholieke journalisten vragen hem om hulp. Ze vinden in hem een vertrouweling, een raadgever, een vriend. Via publicaties, lezingen en colleges veroordeelt hij het nazisme en de anti-Joodse politiek van het Hitlerregime, zoals het weghalen van Joodse leerlingen uit katholieke middelbare scholen.

Titus Brandsma blijft optimist, ook in het inferno van het concentratiekamp. Een stroom van optimisme begeleidt de zwaar zieke man wanneer hij bomen moet vellen of urenlang op de *Appellplatz* moet staan, stram, hongerig en in ijsig koud weer. Voor zijn medegevangenen is hij de meest beminnelijke man van het kamp omdat hij met zijn troostende woorden een morele steun is. Hij slaagt erin gezegende hosties binnen te smokkelen en medegevangenen de communie te geven. Tijdens zijn laatste uren bidt hij voor zijn beulen. In het hart van woedende haat spreekt de stem van de liefde. Aan een

verpleegster die gevangenen een dodelijke injectie moet geven, schenkt hij zijn eenvoudige houten rozenkrans. „Ik weet niet hoe men bidt”, is haar antwoord. Titus antwoordt daarop: „Je moet niet het hele Weesgegroot bidden, zeg alleen: ‘Bid voor onze zondaars.’” Later kan de vrouw het gezicht van de oude priester niet vergeten, omdat hij ‘erbarmen’ met haar gehad heeft (Antonio Maria Sicari, *De kruisweg in begeleiding van de heiligen. Voor het jubileum van de priesters*, 16 mei 2000). Ze heeft Titus gedood, maar hij heeft in haar de genade tot leven gewekt. Na de oorlog bekeert zij zich tot het geloof en wordt zij een van de belangrijkste getuigen van de heiligheid van de pater, die vanuit zijn cel schreef: „Mogen beide volkeren weldra opnieuw in volledige vrede en in eendracht naast elkaar staan.”

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

26 februari, 21.05 uur, Canvas. *Polisse*, Frans sociaal drama uit 2011 over politiefotografe Melissa die een reportage maakt over de dienst jeugdbescherming en zedenfeiten bij de Parijse politie.
26 februari, 23.20 uur, één. *Desert Flower*, biografisch drama uit 2009 over Waris Dirie, topmodel en VN-ambassadrice in de strijd tegen vrouwenbesnijdenis. Naar haar autobiografie *Mijn woestijn*.
27 februari, 22.40 uur, Canvas. *Soul Kitchen*, Duitse komische film uit 2009 over de lotgevallen van de Griekse Duitser Zinos Kazantsakis, die in Hamburg een volksrestaurantje heeft, maar door een samenloop van omstandigheden in de problemen geraakt.
28 februari, 21.40 uur, Canvas. *Red Army*, Amerikaanse documentaire uit 2014 over het Sovjet hockeyteam dat tijdens de Koude Oorlog erin slaagde alle grote westerse teams te verslaan. Het succes van de ploeg werd gebruikt als propaganda en diende om de buitenwereld te tonen dat de idealen van het socialisme ook werkelijk bestonden.

De vrome kudde

Slapen *Ingezonden door Werner Vander Gucht*

Karel stapt een beddenzaak binnen en zegt tegen de verkoper:

- Ik wil een sterfbed kopen.
- Een sterfbed? Wat had u daarmee willen aanvangen?
- Ik denk dat ik misschien doodga.
- Als u denkt dat u misschien doodgaat, kunt u beter een twijfelaar nemen.

Slapen *Ingezonden door Nadia Vertriest*

Een gesprek tussen pastoor en parochiaan:

- Na uw preek, mijnheer pastoor, heb ik de hele nacht niet kunnen slapen.
- Heb ik dan zo'n indruk gemaakt?
- Welnee, maar tijdens uw preek viel ik in slaap en als ik overdag slaap, doe ik 's nachts geen oog dicht.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

zeeman bedden- goed		scheik. element fris		deel v.e. hals		niet breed		paar Spaans eiland		mors- doekje
						indien	6			
duldbaar kansel- rede	8							1		
				5	kleur jongens- naam					4
aan- sporing				kunsttaal		loop- vogel			enig	
Oost- Europeaan		peil zacht knijp- buisje				3				vacht
				niet slim hevig				niet parkeren Bijbelse vrouw		
koor- hemd	vliegende schotel laatst- leden					brand- stof zang- noot				2
					werkelijk					
bloem								grote bijl		9

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel:
 Oplaknuts